

मकवानपुरबाट प्रकाशित लोकप्रिय 'क' वर्गको पत्रिका

साझापुरा

राष्ट्रिय दैनिक

www.sajhakaranews.com

सूचना ! सूचना !! सूचना !!!

यस यातायात व्यवसायी उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.को लागि विभिन्न स्टेशनरी सामानहरू आवश्यक पर्ने भएको हुँदा आ.व २०७९/२०८० को लागि २०७९ श्रावण ७ गते भित्रमा सम्बन्धित स्टेशनरीलाई यसै सूचनामार्फत आफ्नो आशय पत्र पेश गर्न हुनको लागि अनुरोध गर्दछौं ।

यातायात व्यवसायी उपभोक्ता सहकारी संस्था लि.

हेटौंडा-१०, रुद्रपथ

हेटौंडा अस्पतालको समस्या अध्ययन गर्न समिति गठन

साझापुरा संवाददाता
हेटौंडा, २९ असार/ हेटौंडा अस्पतालको व्यवस्थापकीय कमजोरीका कारण विरामीहरूले स्वास्थ्य उपचारमा दुःख पाइरहेको जनगुनासो बढेपछि सर्वपक्षीय चासो बढेको छ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय मकवानपुरमा बुधवार सरोकारवाला निकायहरूको सर्वपक्षीय बैठकले अस्पताल सुधार गर्न कठम अग्रिम ब्याज बढाएको हो । अस्पताल भित्रको समस्या समाधानका लागि भन्दै बुधवार मकवानपुरका प्रमुख जिल्ला अधिकारी राजेन्द्रबहादुर पाण्डेको अध्यक्षतामा सर्वपक्षीय बैठक बसेको हो ।

अस्पताल सुधारका निम्ति ६ वटा निर्णय गरेको छ । पहिलो समग्र हेटौंडा अस्पतालबाट हुने सेवा प्रवाह, अस्पतालको व्यवस्थापकीय पछलगतका विषयमा जनगुनासो बढ्दै गएको भन्दै अध्ययन गर्न समिति गठन गरिएको हेटौंडा उपमहानगरपालिका-१ का वडा अध्यक्ष तथा उपमहानगरका प्रमुख सविन न्यौपानेले जानकारी दिए ।

प्रदेश मामिला समितिको बैठक आज बस्दै

हेटौंडा, २९ असार/ बागमती प्रदेशमाको प्रदेश मामिला समितिको ८६ औं बैठक आज विहानै बस्नेछ । समितिको बैठक आज विहानै साँझ ८ बजे प्रदेशको राजधानी हेटौंडामा बस्ने लागेको हो । बैठकमा प्रदेश विपद व्यवस्थापन ऐन र प्रदेश सञ्चार माध्यम व्यवस्थापन ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक तथा प्रदेश अनुसन्धान व्यूरो सेवाको गठन, स्थापना, कर्म, कर्तव्य र अधिकारसम्बन्धी व्यवस्था गर्न बनेको विधेयकमाथि दफावार छलफल हुने समिति सचिव सुन्दर बस्नेकोटाले जानकारी दिए ।

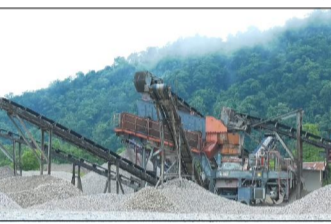
२८ पुगे हैजाका विरामी

काठमाडौं, २९ असार (रासस) / काठमाडौं उपत्यकामा थप एक जनामा हैजा भेटिएको छ । स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय, प्रविधिमार्गदर्शिका तथा रोग नियन्त्रण महाशाखाका निदेशक डा. डुम्रानन्द दासले थप एक जनामा हैजाको विरामी भेटिएको बताए ।

बागमती सरकारको बजेट खर्च ६१ प्रतिशत मात्र

साझापुरा संवाददाता
हेटौंडा, २९ असार (रासस) / बागमती प्रदेशको यातायात तथा पुर्वाधार विकास मन्त्रालयबाट रहेको बजेटमा पुर्वाधार निर्देशिका हेटौंडाले नौकै पुर्वाधारको विकास तथा निर्माणको कार्यमा चालु आर्थिक वर्षमा ६१ प्रतिशतमा खर्च गरेको छ । निर्देशिकाको बजेट खर्च ५२ करोड ७९ लाख बराबर भएको छ ।

बक्यौता रकम तिरेपछि साइबाबा खुल्यो, ४ वटा क्रसरले अझै तिरेनन्

साझापुरा संवाददाता
हेटौंडा, २९ असार/ मकवानपुरगढी गाउँपालिकाले दक्षिमा गुनपुर्न राजस्व रकमको बक्यौता नभएकै कारण 'एसस' लिपिपछि साइबाबा क्रसर उद्योगले राजस्व बुझाएको छ ।

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

साझापुरा संवाददाता
हेटौंडा, २९ असार/ मकवानपुरगढी गाउँपालिकाले दक्षिमा गुनपुर्न राजस्व रकमको बक्यौता नभएकै कारण 'एसस' लिपिपछि साइबाबा क्रसर उद्योगले राजस्व बुझाएको छ ।

शिक्षा अभियानलाई सहयोग गर्न जनप्रतिनिधिहरूलाई आग्रह

साझापुरा संवाददाता
हेटौंडा, २९ असार/ नेपाल मानव धर्म सेवा समिति हंस शर्मा आश्रम हेटौंडाले आफ्नो शिक्षा अभियानलाई सहयोग गर्न नबलबाँचित जनप्रतिनिधिहरूलाई आग्रह गरेको छ ।

कविता लेखन तथा वाचन प्रतियोगितामा उत्कृष्ट तीन विद्यार्थी छनौट

साझापुरा संवाददाता
हेटौंडा, २९ असार/ मानु जयन्ती विशेष अवसरमा आयोजित स्वगत कविता लेखन तथा वाचन प्रतियोगितामा उत्कृष्ट तीन विद्यार्थी छनौट भएका छन् ।

सम्पूर्ण ब्राण्डका गाडी एकै ठाउँमा सम्पूर्ण सेवासहित

साझापुरा संवाददाता
हेटौंडा, २९ असार/ मकवानपुरगढी गाउँपालिकाले दक्षिमा गुनपुर्न राजस्व रकमको बक्यौता नभएकै कारण 'एसस' लिपिपछि साइबाबा क्रसर उद्योगले राजस्व बुझाएको छ ।

सेवाहरू:

- कार वास मित्र/बाहिर
- वाइरिङ मर्मत
- A/C मर्मत तथा ज्याँस रिफिलिङ
- सेन्सरसम्बन्धी समस्या कम्प्युटरबाट जाँचिने
- डेन्ट, पेन्ट, प्लाष्टिक/ज्याँस/इलेक्ट्रिक बेलिड
- ठायर ब्यालेन्स, पन्चर र फेर्मे काम मेशिनबाट
- इन्जिनसम्बन्धी सबै काम

Himalayan Motors Pvt.Ltd.

हेटौंडा, चौकीटोल, सम्पर्क नं.: ०५७-५९०३३३

साझाकुरा

हाम्रो कुरा

मूल्यबृद्धिको नाममा योजना अलपत्र बिडम्बना

निर्माण सामग्रीमा तोकिएको जिल्ला दररेटभन्दा मूल्यबृद्धि भएको बहानामा बागमती प्रदेश सरकारको धेरै ठूला योजनाहरू अलपत्र परेको समाचार बाहिरिएको छ । मूल्यबृद्धिबाट आमनागरिक पीडित भइरहेका सरकारी योजना पनि अलपत्र भएको खबरले नागरिकलाई भन तनाव थपेको छ । एकातिर मूल्यबृद्धिको मार खेपिरहनुपरेको छ भने अर्कोतिर विकास निर्माणको योजना समयमा सम्पन्न भएर उपभोग गर्न नपाउँदा नागरिकको दैनिक समस्या ज्यूकाज्यू छ । निर्माण सामग्रीमा भएको मूल्यबृद्धिको कारण चालू आर्थिक वर्षमा सम्पन्न हुनुपर्ने प्रदेश सरकारको साना तथा ठूला सबै योजनाहरू अलपत्र अवस्थामा रहे । चालू आर्थिक वर्षको असार मसान्तसम्म काम सम्पन्न गर्ने भन्दै सम्झौता गरेका निर्माण व्यवसायीहरू यतिबेला मूल्यबृद्धिलाई कारण देखाउँदै काम सम्पन्न गर्न नसक्ने बताइरहेका छन् ।

सरकारले मूल्यबृद्धि समायोजन नगरिदिँदा काम गर्न नसकिएको निर्माण व्यवसायीहरू बताइरहेका छन् । सीमित प्रतिशत मूल्य बृद्धि हुँदा ठेक्का प्रदायक कार्यालयले फरक भएको मूल्यको परिपूर्ति गर्ने चलन यसअघि नभएको होइन । तर, अत्यधिक मूल्यबृद्धि भएको कारण ठेक्का सम्झौता गरेका व्यवसायीहरू 'मोबिलाइजरेसन' रकम निकालेर तोकिएको कार्यसूचीअनुसार काम नगरेर गायब हुँदा सबै योजना अलपत्र परेका छन् । जसबाट करिब पुन, बाटो, भवनलगायत संरचना नबन्दा जनताले विकासको अनुभूति गर्न पाइरहेका छैनन् । पूर्वाधार विकास कार्यालय सिन्धुपाल्चोकअन्तर्गत १० वटा योजना, प्रादेशिक सडक डिभिजन कार्यालय धादिङअन्तर्गत ८० वटा योजनाहरू प्रभावित भएकोमा ९ वटा बहुवर्षीय योजना बढी प्रभावित, पूर्वाधार विकास कार्यालय चितवनअन्तर्गत एकसय ४१ योजना, पूर्वाधार विकास कार्यालय रमेश्वरमा ७ वटा बहुवर्षीय योजना र प्रादेशिक सडक डिभिजन कार्यालय सिन्धुलीअन्तर्गत १४ वटा योजना मूल्यबृद्धिलाई मुख्य कारण देखाएर अलपत्र छ ।

जनताले खोजेको र जननिर्वाचित प्रतिनिधिद्वारा सञ्चालित सरकारमातहत छौं भने अब भुल्नु हुँदैन । अब पनि नीतिगत समस्या, मूल्यबृद्धि, ज्वालामुखीलाग्यत कारण देखाएर विकास निर्माण गर्न सकेनौं भने त्यो गम्भीर भूल हुनेछ । महङ्गी बढ्दा सरकारले गर्नुपर्ने नीतिगत निर्णयबाट पछि हट्नु हुन्न । व्यवसायीले भरपर्दो र यथार्थ कारण नदेखाई काम रोकेमा वा हिलासुती गरेमा कडा कारवाहीको व्यवस्था गर्नुपर्छ । विकास निर्माणमा आउने अन्य स्थानीय समस्याको समाधानमा स्थानीय प्रतिनिधिहरूले समाधान गर्नुपर्छ । तर, यो वा त्यो बाहानामा अब पनि विकास काम हुत गतिमा नगर्ने हो भने भावि पुस्ताले नसर्गाल्ने भन्न सकिन्न ।

खस्किएका ओलीलाई जगाउँदै देउवा

प्रतीक प्रधान

नेकपा (एमाले)का वरिष्ठ नेता केपी शर्मा ओलीले प्रधानमन्त्री तथा तत्कालीन नेकपा (नेकपा)का अध्यक्ष हुँदा लोकतन्त्र एवं जनताका अधिकार हुने धेरै अभियोग लगाइएको छ । दुई दुईपटक संसद विघटन गरे । संवैधानिक परिषदसम्मचर्चा व्यवस्थापिका अन्तर्गतानैतिक बनाव, गुठी विधेयकजस्ता अत्यन्त विवादास्पद जनविरोधी विधेयक ल्याए, आफ्नो स्वार्थका लागि अरू राजनीतिक दल फुटाउन सजिलो हुने अग्रदश ल्याए, अधिभारित र प्रेस स्वतन्त्रता कमजोर बनाउन अनेक पहेरहरू ल्याए । त्यतिमान होइन सम्पूर्ण शक्ति, राजस्व अनुसन्धान, राष्ट्रिय अनुसन्धानजस्ता विकासलाई प्रगतिशील कार्यालयहरूलाई न्याय नित्यकृष प्रवृत्ति देखाए । अनि उनको कार्यकालमा अर्थमन्त्रीले व्यापारीलाई अतिशय रकमा पौन बचतले खाने शुभामा बजार सुकिल्याउनुलाई मन पराउने चल्नेटमा भन्सार घुम्क, विजुलीबाट चल्ने सवारी साधनमा भन्सार घुम्क दर बढाए । गनेर नसकिने छुनु त्यतिबेलाका कर्तुत ।

धेरैलाई ओलीले देश सक्ने भए भने सक्ने सगरी । कतिपय कम्युनिष्ट विचारको नतिक रहेका आफूलाई स्वतन्त्र ठान्ने समाचार संस्थाहरूसमेत ओली शासनले देशको मोहकाललाई हिजाउंछ भन्ने डरले बर्बादमा भए । उनको एकीकृत कम्युनिष्ट सरकार बनेर दुई हिाड बहामको दम्भमा आफूलाई विरोधीलाई जसरी पनि थियाउनु पर्छ भन्ने डिजाइनका साथ हरवजले देसमा भ्रष्टाचार, कुशासन फैलाउने र जानुपी शासनको षिन्ती उठाउने काममा अग्रि बढे । कोरेना कलम व्यक्तित्व, ट्रेड डेट किने कुरमा ठूलो रकम तिर्नामि नरिँर आफूका कतिपय कम्पनीलाई पोले । अतिशयै बकुरामा कोरेना व्यक्तिसन् न्याय सतत ढिलो गरे । नियुक्ति र ठेक्कामा भन्सारमा र ठूलो भ्रष्टाचार भयो ।

धन...! ओलीलाई उनका हस्तगतले उठाउने धेरै नै मधि भए । ओलीलाई एक साधारण राजनीतिक नेता हुने दिएनन् । देवत्वकरण गरेर उनीजस्ता नेता अलिबले संसारमा नै नभएको नुनै टाउकोमा चढाए । फलस्वरूप, ओलीले आफूले जसलाई कोषाढाट भनेर घोषणा गरेका अर्थात् अग्रज पुराणमात्र राखेर पुराणलाई समेत लिखित सम्झौताबिपरित 'धोखा' दिए । आफ्नो दलको प्रतिष्ठाको समुक्कमा नेता माघ नेपालको हुमल दिए । आफूले स्वतन्त्र आर्किाई कमजोर नबनाएका भए उनले जे जसो व्यहवार देखाए पनि सशोध संसदको निर्वाचन नजाउनेजेल

लोकतान्त्रिक शक्ति र सर्वसाधारण जनता दु:ख सहैर बन विवश थिए । त्यसो बेलामा पनि नेपाली कांग्रेस स्पष्ट ढंगमा ओलीको विरोधमा जान सकेको थिएन । गणतन्त्र, विद्युत्प्रकाश शर्माजस्ता दोषी तहका नेता विरोधको स्वरमा बोल्दासमेत नेपाली कांग्रेसको अधिकारिक धारणा होइन भनेर स्पष्टियो ।

केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री भएको समयमा सम्पदकहस्तको भेटमा सबैसो अरिष्ठ पत्रकारले उनले देशलाई सही बाटोमा नलगेको कुरा सिधै वा घुमाउरो प्रकारले स्पष्ट भनिरिएका थिए । तर, शक्ति र पदको उन्मादमा रहेका ओलीलाई त्यस्ता बचन, बोलीलाई विरोधी समूहको कुठालोके केही ठानेन । आफूमा काम, कारवाही बढ्ने विषयमा उनले एक सेकेन्ड पनि सोचेनन् । माघकाकुरा नेपालले एमाले टुट्टाएर अर्को दल बनाउने साहस राख्नु भनेर त उनले ठान्दै ठानेनन् । त्यसैले, शेरबहादुर देउवाले मन्त्रिमण्डलको प्रधानमन्त्रीको पद घुमिफिरी उनलाई आह्वानायो ।

पछिल्ला प्रधानमन्त्रीत्वकालमा भ्रष्ट र अशम तरिकाले शासन चलाएर सशोध निर्वाचना सुधिएर बसेका शेरबहादुर देउवालाई ओलीको दम, समझ, हेराहा प्रवृत्ति आदिबे सतमा फर्कन मद्दत गर्नु । देउवाका कमजोरी ओलीको निरंकुशता समझ साना देखाए । ओलीभन्दा बरु देउवाले ठीक हुनु कि भनेर सोच जनतामा पनि आयो । दावान, नेपाल र उपेन्द्र यादवका लागि अर्को विकल्प थिएन ।

देउवालाई शासनभार बुझाए । तर, यति भागपछि पनि देउवा सुधिएनन् । उनी आँफै भने ओलीको सच्चा अनुयायी देखाए । ओलीले जुन जुन गल्ती गरेर देउवा प्रधानमन्त्री बने अस्वाम्य उपेन्द्र गनैका थिए ती सबै देउवाले जसको तर्फी उनीजसो माने । हेराईले ओली शासन र देउवा शासनमा तान्त्रिक षिन्ता पाउन छुडियो ।

ओली प्रधानमन्त्री हुँदा दल विभाजनको अग्रदश ल्याए जुन अत्यन्त विवादिता भयो । उनले कुनै पनि राजनीतिक दलको केन्द्रीय समिति वा संसदीय दलको ४० प्रतिशत सदस्यले पाटी दलमा राखेर राखे । हेराईले ओली शासन र देउवा शासनमा तान्त्रिक षिन्ता पाउन छुडियो ।

देउवाको शासन कालमा भ्रष्टाचार बढेको आरोप लगाउन नसकिने परेन । उनले सरकार 'मरले चलाएको हो कि मेडमले चलाएको थाहा नभएको' भन्दै प्रधानमन्त्री पत्नी आरजु राणा देउवालाई समेत मूछे । त्यतिबेला तपुंगेर 'भित्तुभन्दा साना बडी शक्तिशाली देखिएको' भनेर थप थप्यवाग हाने ।

जुन ओली सरकारलाई बनेटमा केही स्वाधी समूहका लागि काम गरेको आरोप लागेको थियो त्यो हलसमेत देउवाका अर्थमन्त्रीले पार गरे । पछिले त दुई दिन नटिक्ने निर्णय गर्दै राष्ट्र बैकका गभर्नरलाई पदबाट बर्खास्त गरे जसलाई सर्वोच्चले अमान्य गरिदियो । मन्त्रपरिषदको निर्णयले अमान्य गरिदिएपछि न त अर्थमन्त्री जनाईन शर्माले जिम्मेवारी लिए न देउवाले आफ्नो सरकारको गल्ती स्विकारे अट देखाए ।

नैतिकता भए त बनेट बनाउने क्रममा अर्थमन्त्रीले एक पूर्वसुब्बा र कुनै निजी कम्पनीको चार्टर्ड एकाउन्टेन्टलाई अन्तिम समयमा बनेटमा चल्नेबल गर्न लगाउँदा समयमै अर्थमन्त्रीलाई हटाउन सक्नुपर्दथ्यो । तर, न त जनतालाई देउवाबाट त्यसो नैतिक र इमानदार प्रयासको आशा थियो, न माओवादी मन्त्रीबाट ।

अन्ततः त्यसबेलाको सीसीटीभी फुटेजसमेत मेटाएको समाचार आएपछि देखाएको विरोध सामना गर्न नसकेर शर्माले राजीनामा दिए । देउवा सरकारको बनेटमा पनि केही स्वाधी समूहका लागि भन्सार दररेट चलाएको आरोप आयो । यो आरोप आफैमा कति सत्य र तथ्यमा आधारित छ भनेर तौलनुभन्दा पनि यसले ओली सरकारले गरेका अनियमित कामलाई विमर्शो । त्यो काम ओलीका लागि ठूलो गुण लगाएरहा भएको छ ।

विसं २०७४ को निर्वाचनपछि ओली सरकारलाई करिब तीन महिना निकै आशा र उत्साहका साथ हेरिएको थियो । त्यसबेलामा सरकारले गरेका काम कारवाहीमा ठूलो विरोध पनि थिएन । तर, जब ओलीले डा. गोविन्द केसीको फिर्काया विज्ञापन गर्न आन्दोलनको डरले माइतीघरमा गरिने विरोध कार्यकमलाई भन्सारको सल्लाघारीमा पुर्‍याउने निर्णय गर्नु अघि जनताको बोल्न र विरोध गर्न पाउने अधिकारका पक्षहरूका काण डाडा भए । त्यसमा सरकारको बर्हातस्य स्पष्ट देखियो ।

त्यसपछि ओली सरकारले प्रेस स्वतन्त्रतालाई अग्रज लगाउन अग्रदश सहितमा कुनै पनि व्यक्तिले बोलेका कुरा रेकर्ड गर्न नपाउने धारा ल्यायो । यो धाराले प्रेस स्वतन्त्रतालाई बुझाउने निश्चित थियो तर अत्यन्त सशिधानको प्राधान्यका कारण कारवालाई यो नियम तयारने भयो । त्यसपछि ओली सरकारले विज्ञापनसम्बन्धी विधेयक अर्द्धी विधेयक र सिधिया कडलिन विधेयक ल्यायो । विज्ञापन विधेयक ऐनमा परिशत नैसव्यो भने आर्द्धी विधेयक लागू भएको हुँदा र सिधिया कडलिन विधेयक अर्द्धी संसदले नै अन्तिमको छ ।

नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलनको नेतृत्व लिएको भनिएको नेपाली कांग्रेस सरकारमा आएपछि पनि प्रेस स्वतन्त्रता र अधिव्यक्ति स्वतन्त्रताका विधेयक र ऐनका सम्बन्धमा न त कुनै परिशत गर्ने कोशिस गर्नु न सय विषयमा एउटा बरुवमा नै हिरो । अर्थात्, ओलीले गरेका काम कारवाही सबै ठिकै रहेछन् भने महत्सु गरायो । ओली विरोधीको ओलीप्रतिको रोष

कम गरिदियो । कतिम्म भने ओली सरकारले आफ्नो शक्ति केन्द्रीकृत गर्न विभिन्न निकायलाई प्रधानमन्त्री कार्यलयसन्तगत ल्याएको अधिन्यायवादी निर्णयलाई समेत देउवा सरकारले साभार स्वीकार गरेर कुनैबेला आफैले 'निरंकुश हुनु खोजेको' भनेर विरोध गरेको विमर्शले ओलीको कदमलाई सही साबित गरिदियो ।

मधि भनिएका धेरै विषयमा विवाद हुनसक्छ । कतिपय कदम लोकतान्त्रिक परम्परा विरोधी होइनन् भन्न सकिन्छ । तर, संवैधानिक परिषदको विधेयक ल्याएपछि भने प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले आफ्ना थिय मित्र केपी शर्मा ओलीको हराएको ताज फिर्ता दिवाउन जानी नजानी मद्दत गरेको स्पष्ट भएको छ ।

लोकतन्त्रको सम्बर्धन र मुद्धाका लागि संवैधानिक परिषदको ठूलो महत्त्व छ । यस परिषदले सर्वोच्चका प्रधान न्यायाधीश, अधिव्यार दुरपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख अग्रत र अन्य अग्रत, महासभा परीक्षक, लोकसेवा आयोगका अध्यक्ष तथा अन्य सदस्य, निर्वाचन आयोगका प्रमुख अग्रत तथा अन्य अग्रत, र मानव अधिकार आयोगका अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्छ । यी संवैधानिक आयोगको सचालन गर्दा कतिपय अवस्थामा सरकारको विरोधमा काम गर्नुपर्ने हुन्छ ।

सर्वसाधारण जनताको हितका लागि यी आयोगले सरकारसय टक्कर लिनुपर्ने हुन्छ । त्यसैले यस्तो आयोगमा कुनै व्यक्तिलाई नियुक्त गर्दा परिषदका अध्यक्ष तथा पाँच सदस्य उपस्थित हुनुपर्ने र सर्वसमत निर्णय हुनुपर्ने व्यवस्था छ । तर, त्यसो हुन नसकेको अवस्थामा दोषी बैक्यमा सम्पूर्ण सदस्यको बहुमतले निर्णय गर्नसक्ने व्यवस्था छ । ओली सरकारले अध्यक्षसहित तीन जनाले संवैधानिक परिषदको नाममा निर्णय गर्नसक्ने अवस्था ल्याएर ५२ जनाको नियुक्ति गरेको थियो । जुन नियुक्तिविषयक समासुध अग्रि साभारबाट सर्वोच्च अदालत गएका थिए र सो रिषय अदालतमा बर्हातकाडीन नै छ । अग्रिसे सो अग्रदश निष्कर्ष भयो भनेर सोही अनुसन्धान आयोगस्य ल्याएर देउवा सरकारले पनि स्वेच्छापूर्वक हुने जुन बर्हात खोज्यो त्यसले ओलीको चरित्रमा ठूलो चोट लागेको देखिन्छ । संवैधानिक परिषदमा प्रधानमन्त्री अध्यक्ष तथा सदस्यमा प्रागत न्यायाधीश, सशोध संसदका सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष, विपक्षी देशका नेता र उपसभामुख रहन्छन् ।

नेकपा (नेकपा)का अध्यक्ष बनेका प्रधानमन्त्री हुँदा केपी शर्मा ओलीले जे जस्ता गल्ती गरे त्यसका लागि उनी सरकारबाट बर्हात हुनु पर्नेको स्पष्ट भयो । विसं २०७४ सावको निर्वाचनपछि प्रधानमन्त्री भएका हुँदा शेरबहादुर देउवाले अति विवादिता काण गरे सवागत उनी करिब चार वर्ष नै सरकारबाट बर्हात भए ।

अब फेरि ओलीले कुनै जनाी डाक्कोष हुनेगरी गल्ती रोक्नुपर्ने हुने हो भने नेपाली कांग्रेस पुनः सानो प्रतिष्ठापनी स्वको रूपमा बुधिनेमा विवाद हुँदैन । फेरि उग्रधारा गरेर वा सा, दाम दान, भेडा, भेडास सरकारमा कोषय आए पनि, अग्रि आए पनि लोकतन्त्र स्वतन्त्रताका विधेयक र ऐनका सम्बन्धमा न त कुनै परिशत गर्ने कोशिस गर्नु न सय विषयमा एउटा बरुवमा नै हिरो । अर्थात्, ओलीले गरेका काम कारवाही सबै ठिकै रहेछन् भने महत्सु गरायो । ओली विरोधीको ओलीप्रतिको रोष

कम गरिदियो । कतिम्म भने ओली सरकारले आफ्नो शक्ति केन्द्रीकृत गर्न विभिन्न निकायलाई प्रधानमन्त्री कार्यलयसन्तगत ल्याएको अधिन्यायवादी निर्णयलाई समेत देउवा सरकारले साभार स्वीकार गरेर कुनैबेला आफैले 'निरंकुश हुनु खोजेको' भनेर विरोध गरेको विमर्शले ओलीको कदमलाई सही साबित गरिदियो ।

मधि भनिएका धेरै विषयमा विवाद हुनसक्छ । कतिपय कदम लोकतान्त्रिक परम्परा विरोधी होइनन् भन्न सकिन्छ । तर, संवैधानिक परिषदको विधेयक ल्याएपछि भने प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले आफ्ना थिय मित्र केपी शर्मा ओलीको हराएको ताज फिर्ता दिवाउन जानी नजानी मद्दत गरेको स्पष्ट भएको छ ।

लोकतन्त्रको सम्बर्धन र मुद्धाका लागि संवैधानिक परिषदको ठूलो महत्त्व छ । यस परिषदले सर्वोच्चका प्रधान न्यायाधीश, अधिव्यार दुरपयोग अनुसन्धान आयोगका प्रमुख अग्रत र अन्य अग्रत, महासभा परीक्षक, लोकसेवा आयोगका प्रमुख अग्रत तथा अन्य अग्रत, र मानव अधिकार आयोगका अध्यक्ष र सदस्यको नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्छ । यी संवैधानिक आयोगको सचालन गर्दा कतिपय अवस्थामा सरकारको विरोधमा काम गर्नुपर्ने हुन्छ ।

सर्वसाधारण जनताको हितका लागि यी आयोगले सरकारसय टक्कर लिनुपर्ने हुन्छ । त्यसैले यस्तो आयोगमा कुनै व्यक्तिलाई नियुक्त गर्दा परिषदका अध्यक्ष तथा पाँच सदस्य उपस्थित हुनुपर्ने र सर्वसमत निर्णय हुनुपर्ने व्यवस्था छ । तर, त्यसो हुन नसकेको अवस्थामा दोषी बैक्यमा सम्पूर्ण सदस्यको बहुमतले निर्णय गर्नसक्ने व्यवस्था छ । ओली सरकारले अध्यक्षसहित तीन जनाले संवैधानिक परिषदको नाममा निर्णय गर्नसक्ने अवस्था ल्याएर ५२ जनाको नियुक्ति गरेको थियो । जुन नियुक्तिविषयक समासुध अग्रि साभारबाट सर्वोच्च अदालत गएका थिए र सो रिषय अदालतमा बर्हातकाडीन नै छ । अग्रिसे सो अग्रदश निष्कर्ष भयो भनेर सोही अनुसन्धान आयोगस्य ल्याएर देउवा सरकारले पनि स्वेच्छापूर्वक हुने जुन बर्हात खोज्यो त्यसले ओलीको चरित्रमा ठूलो चोट लागेको देखिन्छ । संवैधानिक परिषदमा प्रधानमन्त्री अध्यक्ष तथा सदस्यमा प्रागत न्यायाधीश, सशोध संसदका सभामुख, राष्ट्रिय सभाका अध्यक्ष, विपक्षी देशका नेता र उपसभामुख रहन्छन् ।

नेकपा (नेकपा)का अध्यक्ष बनेका प्रधानमन्त्री हुँदा केपी शर्मा ओलीले जे जस्ता गल्ती गरे त्यसका लागि उनी सरकारबाट बर्हात हुनु पर्नेको स्पष्ट भयो । विसं २०७४ सावको निर्वाचनपछि प्रधानमन्त्री भएका हुँदा शेरबहादुर देउवाले अति विवादिता काण गरे सवागत उनी करिब चार वर्ष नै सरकारबाट बर्हात भए ।

अब फेरि ओलीले कुनै जनाी डाक्कोष हुनेगरी गल्ती रोक्नुपर्ने हुने हो भने नेपाली कांग्रेस पुनः सानो प्रतिष्ठापनी स्वको रूपमा बुधिनेमा विवाद हुँदैन । फेरि उग्रधारा गरेर वा सा, दाम दान, भेडा, भेडास सरकारमा कोषय आए पनि, अग्रि आए पनि लोकतन्त्र स्वतन्त्रताका विधेयक र ऐनका सम्बन्धमा न त कुनै परिशत गर्ने कोशिस गर्नु न सय विषयमा एउटा बरुवमा नै हिरो । अर्थात्, ओलीले गरेका काम कारवाही सबै ठिकै रहेछन् भने महत्सु गरायो । ओली विरोधीको ओलीप्रतिको रोष

कम गरिदियो । कतिम्म भने ओली सरकारले आफ्नो शक्ति केन्द्रीकृत गर्न विभिन्न निकायलाई प्रधानमन्त्री कार्यलयसन्तगत ल्याएको अधिन्यायवादी निर्णयलाई समेत देउवा सरकारले साभार स्वीकार गरेर कुनैबेला आफैले 'निरंकुश हुनु खोजेको' भनेर विरोध गरेको विमर्शले ओलीको कदमलाई सही साबित गरिदियो ।

देशलाई श्रम निर्यातमा कहिलेसम्म टेको लाग्ने ?

सा मान्य अर्थमा विरोधमा भन्नाले कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो रोषगारी वा व्यापार व्यवसायको सिमरिणमा आर्जन गरेको रकमलाई आफ्नै अर्थमा एवं अन्य कुनै क्षेत्रमा नगर्ने व्यक्तिलाई एक ठाउँबाट अर्को ठाउँ पठाउने प्रक्रियाका रूपमा बुझिन्छ । विरोधमा आर्जन र बाध्य गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको हुन्छ । देशको कुनै एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा नगर्न रकमलाई गल्फेराई (रिफ्ट) विरोध भनिन्छ । त्यसैले कुनै पनि वैदेशिक रोषगारीको क्रममा अन्य मुक्यमा पर्ने आर्जन गरी बचाउ रकमलाई स्वदेशमा आफ्ना आफूलाई पठाउने कार्यलाई अन्तर्राष्ट्रिय विरोध मानिन्छ । अन्तर्राष्ट्रिय विरोधबाट स्वदेशमा रकमभरत गर्दा देशको राष्ट्रिय आय बृद्धि हुनका साथै पूँजीको मात्रा बढ्छ ।

सन् १९८० को दशकदेखि लागू भएको अर्थिक उदारीकरण तथा विस्वव्यापीकरणले वैदेशिक रोषगारीलाई थप सहज बनाएको छ । नेपालमा पनि विदेश जुँदा रकमलाई वैदेशिक उद्योगीका लागि जानेको संख्या र वैदेशिक रोषगारीबाट प्राप्त हुने विरोधमा आणव्यमान उल्लेख्य बृद्धि हुँदै आएको छ । रोषगारीका अवसर तथा तालबन्धमा अर्ज सेवा सुविधामा विन्ना हुने भएकोले अर्थिकरूप कम अवसर तथा सेवा सुविधा हुने मुक्यकषणबाट कामको प्यावन् अवसर भएका र तालब सुविधा राखी भएका मुक्यका जाने पर्यछन् ।

देशको अर्थतन्त्रलाई िकषाशील बनाउन आय तथा रोषगारीको महत्पूर्ण भूमिका रहन्छ । देशभित्र रोषगारीका अवसरहरू प्यावन् मात्रामा उपलब्ध नहुनाले वैदेशिक रोषगारी ती नेपालका युवाहरूका लागि रोषगारीको प्रमुख श्रोत बनेको छ । नेपालमा विरोधमा औपचारिक तथा अनौपचारिक दुई क्रमसमष्टि विभिन्न गरेको पाइन्छ । अनौपचारिक माध्यमबाट विभिन्न विरोधमा आणव्यकषण एवम् आर्थिकरूपक तथाक

सीमा बन्

नाए पनि यस्तो माध्यमबाट उल्लेख्य मात्रामा विरोध विभिन्न गरेको अनुमान छ । विरोधमा आर्थिक उदारीकरणसँग सीमित नेपालीहरू माय वैदेशिक रोषगारीमा जाने गरेकोमा आर्थिक उदारीकरण पश्चात यो प्रवृत्ति बढेको छ । नेपालले हान संस्थागत रूपमा वैदेशिक रोषगारीका लागि १११ देहाइ बुझ्नुमा गरेको छ । आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा ३ लाख ६८ हजार ४ सय ३३ नेपाली अर्थिकरूपले वैदेशिक रोषगारीमा जान थम स्वीकृति लिएका थिए ।

जना मान्ने थियो । हान शैतिक दुई हजारको हाराहारीमा युवा थम स्वीकृति विभिन्न वैदेशिक रोषगारीको लागि विदेशिने गरेका छन् । वैदेशिक रोषगारीबाट सामान्यतया २ देखि ३ वर्षमा स्वदेश फर्कने भए तापनि फर्किनेका अर्थिकको अभावविधिमले उल्लेख्य तन्त्रकाले हान विदेशमा कार्यरत नेपालीहरूको संख्या शक्ति गर्न कठिन छ । तथापि, वैदेशिक रोषगारीका उद्देश्यले विदेशमा कार्यरत नेपालीहरूको संख्या करिब ४० लाख रहेको अनुमान गरिएको छ ।

नेपालको बाह्य क्षेत्र सन्तानको प्रमुख आधारीको रूपमा विरोधमा आणव्य रहुँदै आएको छ । विगत दश वर्षमा जीडीपीमा विरोधमा आर्जन अनुपात २५ प्रतिशत छ । नेपालको गरिबी न्यूनीकरणमा सवागत सामाजिक एवं मानव विकास सूचकांकमा भएको उल्लेख्य सुधारमा समेत वैदेशिक रोषगारीमा गएकाहरूको अर्जनको महत्त्वपूर्ण योगदान छ ।

तथ्यांक अनुसार कुन रोषगारीमा जाने कामदारमध्ये करिब ७५ प्रतिशत खाडी मुक्यकारण गएका छन् भने खाडी मुक्यकारण प्राप्त हुने विरोधमा कुन विरोधमा करिब ४० प्रतिशत छ । नेपाल राष्ट्र बैकले आर्थिक वर्ष २०७५/७६ मा १६ विन्नासत जम्मा ३२० धर परिचाराका गरेको थमगत सर्वेक्षण र सोका आधारमा तयार गरिएको अध्ययन विरोधमा प्राप्त गर्ने घरपरिवारको बचत तथा गभानी प्रवृत्ति अनुसार विरोधमा रकमको २५.३ प्रतिशत अंश षाग तिर्नमा, २३.९ प्रतिशत बाधान तथा सतसकषण सवागतका शैतिक उपभोग्य बस्तुमा, ९.७ प्रतिशत शिक्षा तथा स्वास्थ्यमा, ३.५ प्रतिशत विवाद, अग्रजस्य सवागतका सामाजिक कार्यमा र ३ प्रतिशत घरतयसी सम्पत्तिको बरिस्मा प्रयोग गर्ने गरेको देखिएको छ भने विरोधमा रकमको २८ प्रतिशत बचत र १.१ प्रतिशत मात्र उत्पादन मुलक क्षेत्रमा लगानी भएको देखिएको छ ।

विरोधमा रकमा विभिन्न रकमको अधिकता हिस्सा उपभोग्य बस्तुमा खर्च भइरहेको छ । नेपालको अर्थतन्त्र र आम नेपालीको जन-जीविकामा ठूलो महत्त्व रहेको विरोधमा आर्जनकारिक माशामा औपचारिक माध्यमबाट विरोधमा आर्जनकारिक क्षेत्रमा उपभोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने कार्यकक्षहरू विस्तारमा जोड दिने हो भने घट्टै घट्टै विरोधमा आय निकट भविष्ये बढ्नु गर्दै वैदेशिक मुद्रा आर्जनमा समेत टेवा मिल्ने देखिन्छ ।

विरोधमा उपभोग्यवारी प्रवृत्तिमा बृद्धि गर्छ । जसबाट आणव्यमा बृद्धि हुनु जान्छ । यसले राजस्व संकलनमा समेत सकारात्मक अग्रद पार्छ । नेपालमा लाग्ने सम्पत्तिसमा सार्वस्व इन्द्र तथा राजनीतिक अस्थिरता भएको अवस्थामा पनि गरिबीको मात्रा नबढ्नु र महामारीका समयमा समेत विरोधमा आयले बेसेको भूमिका महत्त्वपूर्ण छ । बास्यश्रममा कमी, शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा गरिने खर्चमा बृद्धि, जीवितन्त्रमा भएको सुधार आदिलाई वैदेशिक रोषगारी तथा विरोधमा आर्जनकारिक योगदानको रूपमा निम्न सकिन्छ ।

तथापि, वैदेशिक रोषगारीका नकारात्मक पक्षलाई नजरअन्दाज गर्न सकिँदैन । विरोधमा आर्जनकारिक खर्चयोग्य आयातीमा बृद्धि हुँदैन । यसले गर्दा विरोधमा प्राप्त गर्ने परिचाराका सदस्यहरू विस्तारै विस्तारै जीवितन्त्र अर्थिकरूप हुन्छन्, शहर केन्द्रित बसाइ रोषगारी पर्छ, पूर्वसत होइनन् गर्ने गभानी कमी आउनुको साथै काम गर्नुपर्ने बाध्यस्वक विपत्ती मुद्धा रोखेको कुन थम आणव्यमा हुन आउने सम्भावना रहन्छ । परिचालनस्वय गभालमा बृद्धि हुने, देशको उर्वरभूमि बाँकी रहने, आयत र उपभोग्यमा बृद्धि हुने, स्वदेशी उत्पादनमा हुन आउने सवागतका संख्या देखा पर्नुपर्ने भने अर्कोतिर परिचर अग्रज अग्रज षाग छन्, बचतबाट स्कुनको चोचोरा विर सीमित भएका छन्, आफूजस्त विरामी हुँदा अस्वास्थ्यमा कुरवाले अग्रज छ ।

महत्वापूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू		एम्बुलेन्स सेवा	
अक्रवानुसार	प्रहरी		
प्रहरी कन्ट्रोल:	१००	नेपाल रेडक्रस:	४२०७११, ९८४२०२८९४२
जिल्ला ट्राफिक:	४२०४९९	हेटौंडा अस्पताल:	४२०३०४
बडा प्रहरी:	४२०२९९	परिवार नियोजन संघ:	४२०७४९, ९८४०१०४०४०४
पर्याप्तनगर इलाका:	४२०४९८	मनहरी रेडक्रस:	९८४१०४८२१
पान्चु इलाका:	६२०४७७	छतिवन रेडक्रस:	९८४१६२२११
इलाका फायरबारी:	९८४४०९०९११	मीमाकेरी रेडक्रस:	९८४१२०७४०९
इलाका भीमकेरी:	६९१४६२	बडबाराही रेडक्रस:	९८४२३०२८२४
इलाका टिगन:	९८४४२९९३८२१	सहाकारी अस्पताल:	०४४२४०६०९८०६०९११४
जीकीटीय चौकी:	९४२४४४४४०१	बसामाडी एम्बुलेन्स:	९८४२९४४४४
चौपडा चौकी:	६९२०००	बास्य सन्:	१०१
नेवारगानी चौकी:	९४४४०००२९९	बाल हेल्पलाइन नेपाल:	१०९८
फाबेल चौकी:	९८४४०१३३६	महारी नेपाल:	४२०४०४
पदमपंचारी चौकी:	९८४४०९४७९	अपाइ बाल अस्पताल:	९८४४२९६४४४४

मोलिको पात्रो	
भोलि वि.सं. २०७९ असार ३१ गते शुक्रबार १५ जुलाई २०२२ । श्रावण कृष्णपक्ष द्वितीया ।	दिनांक ११४२ । सूर्योदय: ४:१९, सूर्यास्त: ७:०० मा हुनेछ ।

आजको राशिफल			
मेघ	: मित्रतामा कमी आउनेछ	तुला	: काम गर्ने आयबल बढ्नेछ
बुध	: शारीरमा सुस्ती बढ्नेछ	वृश्चिक	: विवाद बढ्न सक्नेछ
शुक्र	: घरघरमा मेसमिया हुनेछ	सन्धु	: उल्टाहा कम हुनेछ
कनकट	: धरेलु समयमा सताउनेछ	अकर	: उदर-विकास हुन सक्नेछ
रहित	: मनमा उमहा बढ्नेछ	कुम्भ	: परिवारमा उन्नति हुनेछ
कन्या	: रमाइलो छोटो यात्रा हुनेछ	मीन	: अरुको विरयसत जित्न सकिनेछ

